

OB MEDNARODNEM DNEVU DEKLET IN ŽENSK V ZNANOSTI

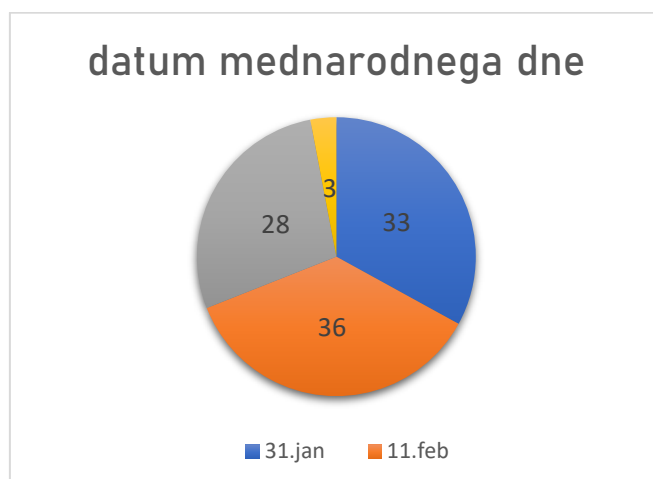
Sva dijakinji ITS družboslovje v 2. letniku in ob mednarodnem dnevu žensk in deklet v znanosti sva med dijaki izvedli malo raziskavo. V njej je sodelovalo 100 dijakov in dijakinj Šolskega centra Srečka Kosovela Sežana.

Z anketo sva želeli izvedeti, če in koliko dijaki poznajo ta pomemben dan. Raziskovali sva, koliko so ozaveščeni o participaciji žensk v znanosti in ali se zavedajo njihovih dosežkov.

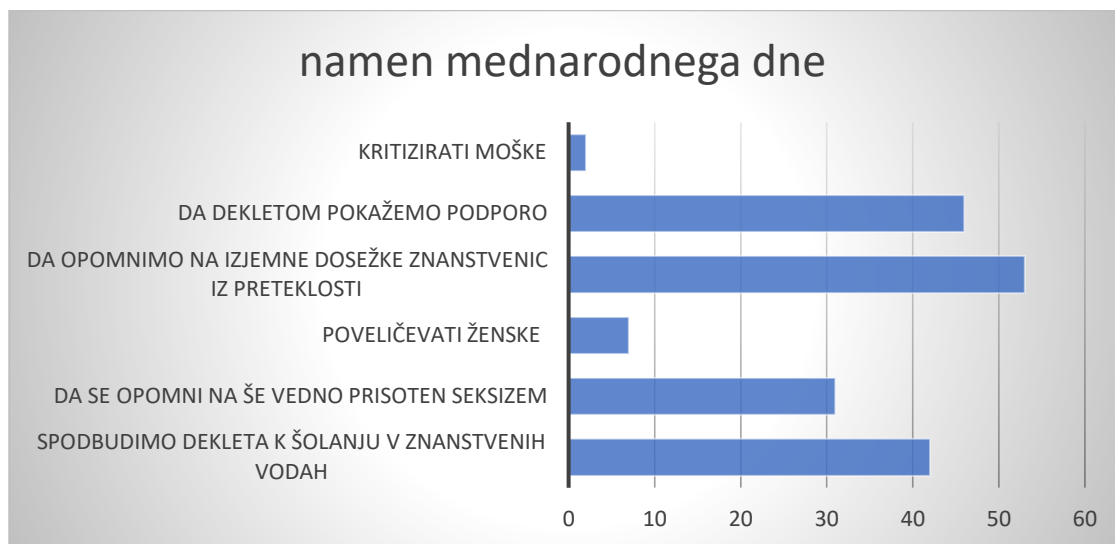
1. Kdaj praznujemo mednarodni dan žensk in deklet v znanosti?

Pri tem vprašanju so dijaki zelo različno izbirali podane odgovore, pri čemer so vedeli, da praznika ne obeležujemo na 1. april.

Za 11. februar, ki je pravilni odgovor, se je odločilo 36 dijakov oz. 36 %.

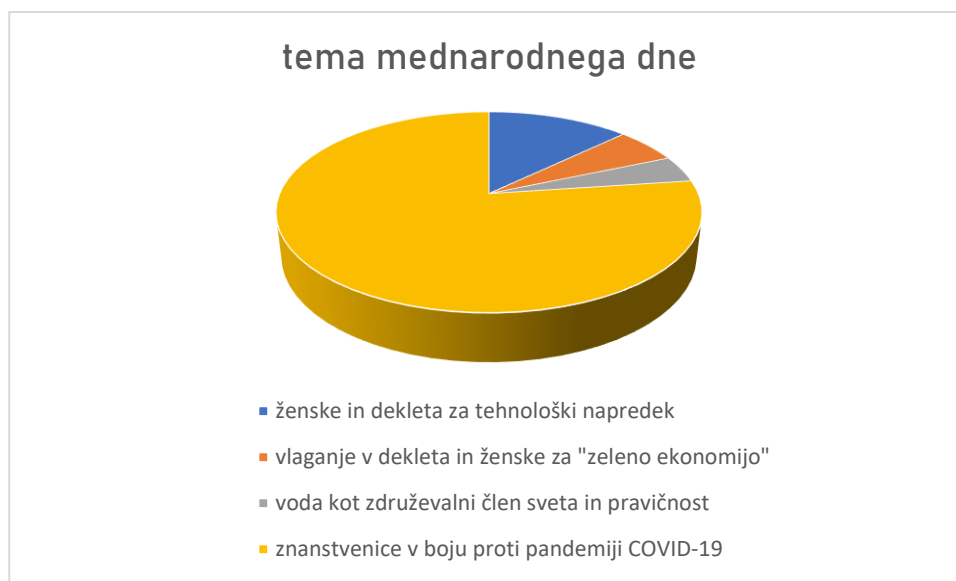

2. Pri drugem vprašanju sva hoteli izvedeti, **v kolikšni meri so anketiranci seznanjeni z namenom tega dneva**. Možnih je bilo več odgovorov, med katerimi sta prevladovala dva izmed pravih in sicer ta, da opomnimo na izjemne dosežke znanstvenic iz preteklosti in da dekletom pokažemo podporo. Med dijaki sta se pojavila tudi odgovora, da se opomni na še prisoten seksizem in da spodbudimo k šolanju v znanstvenih vodah, ki sta tudi resnična. Dva dijaka sta označila kritiziranje moških kot namen praznika, sedem dijakov pa, da s tem povečujemo ženske. Obe trditvi ne držita.

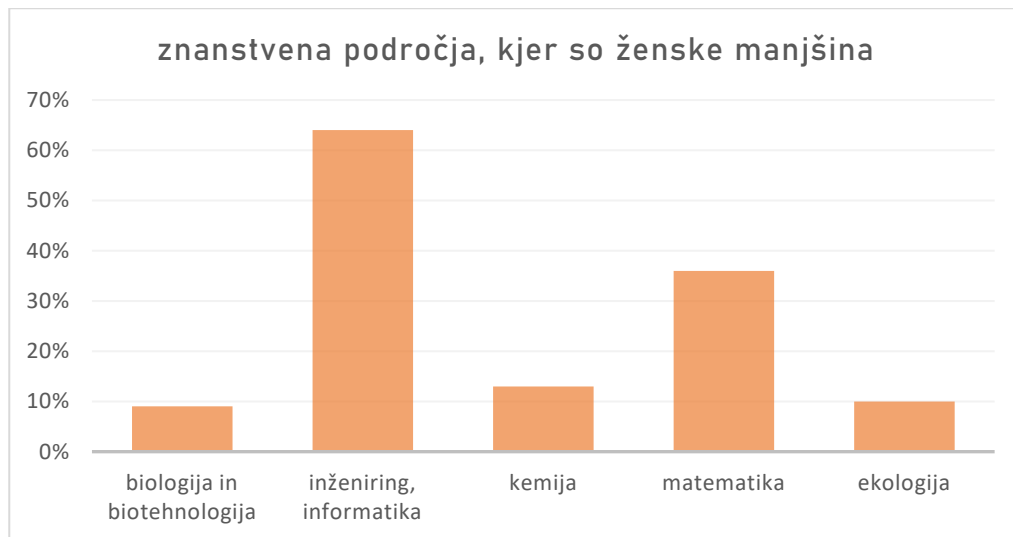

3. Pri tem vprašanju naju je zanimalo, **ali dijaki poznajo temo letošnjega mednarodnega dne**. Rezultati so zelo pričakovani, a napačni.

Večina dijakov je namreč izbrala temo znanstvenice v boju proti pandemiji COVID-19. Ta tema je zasedala mesto lansko leto, letos pa je govora o vodi, ki združuje ljudi po celem svetu, hkrati pa opominja na raznolikost in spodbuja pravičnost. Za ta odgovor se je odločilo najmanj dijakov, samo trije. Možna odgovora sta bila še: vlaganje v dekleta in ženske za »zeleno ekonomijo« in ženske in dekleta za tehnološki napredek, ki sta bila tudi izbrana v manjšini.

4. Pri slednjem vprašanju sva poizvedovali, **koliko dijaki vedo o zastopanosti žensk na posameznih področjih znanosti**. Izbrali so lahko več odgovorov. Med petimi ponujenimi (kemija; medicina; biologija in biotehnologija; matematika, inženiring in informatika; ekonomija) so najbolj pogosto izbirali med inženirstvom, informatiko ter matematiko. Slednji trije so tudi pravilni odgovori na vprašanje, na katerih znanstvenih področjih zastopajo ženske vidno manjšino.

5. Zastavili sva različne **trditve, nanašajoče se na ženske v znanosti** in pri tem ponudili anketirancem 3 možnosti, pri čemer se lahko strinjajo, ne strinjajo ali se za trditev ne morejo opredeliti.

a) Seksizem vpliva na znanstvene dosežke žensk in njihov položaj v znanosti.

S to trditvijo se je pričakovano strinjala večina, 81 % dijakov. Dejstvo je, da je seksizem prisoten na mnogo področjih, tudi v znanosti.

b) Na svetu je od vseh znanstvenikov nekaj več kot 30% znanstvenic.

Slaba polovica se pri tej trditvi ni opredelila, le 9% je odgovorilo pravilno in sicer s tem, ko se ni strinjalo s trditvijo. Na svetu je namreč manj kot 30% znanstvenic, okoli 29%, dobra novica pa je, da je v Evropski uniji ta delež za dobrih 10% večji.

c) Delež deklet v izobraževalnem sistemu tako imenovanega STEM (naravoslovje, tehnologija, inženiring, matematika) je majhen, ker jih to področje ne zanima.

Ta trditev seveda ne drži, in tudi 73% anketirancev se z njo ni strinjalo. Res pa je, da je v sistemu STEM zelo malo žensk, predvideva pa se, da zaradi tega, ker se nimajo po kom zgledovati, saj se o znanstvenicah na splošno premalo govori in poudarja njihove dosežke.

d) Za odkritje strukture DNA je zaslužna Rosalind Franklin.

e) Za odkritje strukture DNA sta zaslužna James Watson in Francis Crick.

Postavili sva dve podobni trditvi, saj naju je zanimalo, na katero »stran« se pri večnem vprašanju, kdo je odkril strukturo DNA, nagibajo dijaki naše šole. Med 3 ponujenimi možnostmi se je s trditvijo o Franklinovi strinjalo 54%, pri tem pa »ne vem« označilo 27%. S trditvi o Watsonu in Cricku pa se je strinjalo 51%, dijakov, odgovora »ne strinjam se« in »ne vem« pa sta bila v približnem ravnovesju.

Na podlagi tega sklepava, da se več dijakov nagiba k dejstvu, da je originalno za odkritje strukture DNA zaslužna Rosalind Franklin.

f) Einstein je za svoje izjemne dosežke zaslužen predvsem sam.

S to trditvijo se ni strinjalo 68% anketirancev in pri tem imelo prav, saj je bila za Einsteinove dosežke zelo pomembna njegova žena Mileva Einstein Marić, ki je poskrbela za izračune njegovih formul in odkritij.

6. Dijakom sva postavili vprašanje, **kaj se jim zdi krivo za manjši delež žensk v znanosti**. Prevladovalo je mnenje, da so ženske podcenjene, ki ga je izbralo kar 61 dijakov. Velikokrat so se tudi odločili za odgovora, da nimajo spodbude in da sledijo družbenim pričakovanjem. Da vase in svoje spodobnosti ne zaupajo ali imajo nižjo plačo, je označilo približno 20 dijakov, le peščica jih je menila, da ženske za udejstvovanje v znanosti niso ustvarjene.

7. Zadnje vprašanje je bilo odprtega tipa. Tukaj sva anketirance prosili, da napišejo **en predlog, kako bi dosegli večjo zastopanost žensk v znanosti**.

Najbolj pogosti odgovori (odgovorjeni več kot dvakrat) so bili:

- Spodbujanje in podpora dekletom
- Več prizadevanja za enakopravnost, predvsem pri plačah in ponujanju delovnih mest.
- Ocenjuje se uspeh in delavnost, ne pa, kdo si. (prejemanje Nobelovih nagrad)
- Spodbujanje deklet k naravoslovnim predmetom že v osnovni šoli
- Pogosteje omenjanje žensk znanstvenic in njihovih pomenljivih dosežkov

Poleg teh se je pojavilo še kar nekaj zelo inovativnih idej.

- Poročanje o pomembnih znanstvenicah in problematiki žensk v znanosti v medijih, učenje o znanstvenicah in njihovih dosežkih v šolah,
- Več konferenc, na katerih predavajo ženske,
- Organiziranje natečajev, ponujanje štipendij za spodbudo,
- Manjšina žensk v znanosti in še vedno prisoten seksizem. Ljudi je treba o tej problematiki ozaveščati.
- Intervjuji za delovna mesta bi potekali »anonimno«, tako, da delodajalec ne bi vedel za spol intervjuvanca, pri čemer bi bile možnosti za vse vsaj približno enake

Za vse tiste, ki niso dobili ideje, sva ponudili odgovor »ne vem«. Takih je bilo 36.